

Vabariigi Valitsuse määruse
„Rakvere Vallimäe ja Pahnimäe kaitse alla võtmise otsuste kehtetuks tunnistamine”
SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

Vabariigi Valitsuse määrus „Rakvere Vallimäe ja Pahnimäe looduskaitse alla võtmise otsuste kehtetuks tunnistamine” on ette valmistatud looduskaitseaduse § 10 lõike 1 alusel.

Loodusobjektide loodusväärtuste puudumise tõttu arvatakse eelnõukohase määrusega kaitse alt välja kaks Lääne-Viru maakonnas asuvat kaitseala. Vastavate kaitse alla võtmise otsuste kehtetuks tunnistamisel kohaldatakse looduskaitseaduse § 13 lõike 1 kohast menetlust.

Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu on koostanud Keskkonnaameti Viru regiooni kaitse planeerimise spetsialist Imbi Mets (tel 329 5543, e-post imbi.mets@keskkonnaamet.ee), eelnõu vastavust looduskaitseadusele ja seletuskirja nõuetekohast vormistust on kontrollinud Keskkonnaameti kaitse planeerimise peaspetsialist Riina Kotter (tel 325 8404, e-post riina.kotter@keskkonnaamet.ee). Eelnõu õigusekspertiisi on teinud Keskkonnaameti üldosakonna jurist Kristiin Jääger (tel 680 7424, e-post kristiin.jaager@keskkonnaamet.ee), keeleliselt on toimetanud Siiri Soidro (tel 640 9308, e-post siiri.soidro@tlu.ee).

2. Eelnõu sisu ja kaitse alt välja arvamise põhjendus

Seoses Rakvere Vallimäe ja Pahnimäe kaitse alt väljaarvamisega tunnistatakse kehtetuks Rakvere rajooni Tööraha Saadikute Nõukogu Täitevkomitee 27. novembri 1958. a otsuse nr 300 „Looduskaitse organiseerimisest Rakvere rajoonis” lisa 1 „Looduskaitse alla võetavate objektide nimekiri Rakvere Rajoonis“ punktid 14 ja 15 ning Rakvere rajooni Tööraha Saadikute Nõukogu Täitevkomitee 11. detsembri 1978. a otsuse nr 198 „Kohaliku tähtsusega looduskaitse alla kuuluvate parkide ja botaaniliste üksikobjektide nimekirjade muutmise kohta” lisa 4 „Rakvere rajoonis looduskaitse alla kuuluvate kohaliku tähtsusega geoloogiliste ja maastikuliste üksikobjektide nimekiri” punktid 3 ja 5.

Määruses käsitletud objektid on kaitse alla võetud enne Eesti Vabariigi taasiseseisvumist asjaomase ametiasutuse otsusega. Eesti Vabariigi taasiseseisvumise järel võeti kõik seni kaitse all olnud objektid riikliku kaitse alla. Tulenevalt Ülemnõukogu 23. veebruari 1990. a otsuse „Eesti NSV seaduse „Eesti looduse kaitse kohta” kehtestamine” punktist 4 laieneb alates 1990. a 15. märtsist looduse kaitse ja kasutamise seotud suhetele, mis on tekkinud enne 1990. a 15. märtsi, Eesti NSV seaduse „Eesti looduse kaitse kohta” kehtivus. 9. juulil 1994. a jõustunud kaitstavate loodusobjektide seaduse § 30 lõige 6 sätestas, et kõik enne nimetatud seaduse jõustumist moodustatud kaitsealade ja kaitstavate looduse üksikobjektide kaitseks kehtestatud kaitse-eeskirjad ja kaitsekord jäävad kehtima kuni nimetatud seadusega sätestatud korras uue kaitse-eeskirja rakendamiseni niivõrd, kuivõrd need ei ole vastuolus kehtiva seadusega. Sisuliselt annab sama regulatsiooni ka kehtiva looduskaitseaduse § 91 lõige 1: „Enne selle seaduse jõustumist kehtestatud kaitse-eeskirjad ja kaitsekord jäävad kehtima kuni nimetatud seaduse alusel uue korra kehtestamiseni või kaitsekorra kehtetuks tunnistamiseni”. Vastavalt looduskaitseaduse § 13 lõikele 1 kohaldatakse loodusobjekti kaitse alla võtmise otsuse kehtetuks tunnistamisele seaduse §-des 8 ja 9 loodusobjekti kaitse alla võtmise kohta sätestatud. Looduskaitseaduse § 10 lõike 1 kohaselt võtab ala kaitsealana või hoiualana

kaitse alla Vabariigi Valitsus ning lähtudes eeltoodust ja haldusmenetluse seaduse § 68 lõikest 2 tunnistas senise kaitsekorra kehtetuks samuti Vabariigi Valitsus.

Rakvere Vallimägi (KLO1000114) asub Rakvere linnas. Kaitseala suurus on 10,9 ha. Ala on looduskaitse alla võetud pinnavormi kaitseks. Vallimägi on umbes 2 km pikkune järsunõlvaline põhja-lõunasuunaline radiaalne oos, mille absoluutne kõrgus on 105 m ja suhteline kõrgus ligi 25 m. Oosist jääb Rakvere Vallimäe kaitsealale kõrge põhjapoolne lagi koos läänenõlvaga, kus esineb suuri sügavaid termokarstilehtreid ja kruusaauke. Eesti Looduse Infosüsteemi (EELIS) andmetel ei esine Rakvere Vallimäel kaitsealuseid liike ja nende elupaiku või kaitstavaid kooslusi (loodusdirektiivi elupaiku). Vallimäe nõlvadel on väheväärtuslik, hooldamata niidukooslus. Üldiselt puuduvad vanad puud, mõnes kohas kasvavad üksikud punased leedrid. Kaitseala piiresse jääb tõenäoliselt Rakvere vanim asustatud punkt, kus 13. sajandi alguses paiknes eestlaste linnus Tarvanpea, mistõttu on Vallimägi ka muinsuskaitsealune objekt. Ala on tugeva inimõjuga: kaitsealale jäävasse ossa on lisaks ajaloolisele linnusele rajatud laululava.

Riikliku looduskaitse all olemiseks ei ole Rakvere Vallimäe looduskaitseaduse § 7 kohased eeldused piisavad: puuduvad kaitsealused liigid ja nende elupaigad ning kaitstavad kooslused, kaitsealale jääb oosist vaid põhjapoolse osa lagi koos ühe nõlvaga, mitte pinnavorm tervikuna, ja see on suure inimõjuga (ehitustegevus). Oosi kui pinnavormi säilimine Vallimäe kaitseala piires ja ajaloolis-kultuurilise väärtusega linnuse kaitse on tagatud Vallimäe paiknemisega Rakvere vanalinna muinsuskaitsealal, mille põhimäärus (RT I 2006, 13, 95) sätestab alal kehtivad nõuded ja kitsendused.

Pahnimägi (KLO1000562) asub Rakvere vallas Veltsi, Päide ja Kisuvere külas. Pahnimäe kaitseala pindala on 18 ha. Ala on looduskaitse alla võetud pinnavormi kaitseks. Alal on registreeritud vallide nõlvadel ja harjal asetsevad kuivad pärisaruniidud, mis on keskmise geobotaanilise väärtusega, kuid suhteliselt väikesed ja fragmenteerunud. Linnamäe keskel vallidevahelisel alal asuv niit on liigivaene, peamiselt keraheina ja orasheina kooslusega. EELIS-e andmetel on elupaikade esinduslikkus C (arvestatav). Loodusdirektiivi metsaelupaigatüüpe alal registreeritud ei ole, samuti ei ole registreeritud kaitsealuseid liike ja nende elupaiku.

Radiaalne oos Pahnimägi asub Koeravere-Rakvere-Pahnimäe ja Paasvere-Mõdriku oossüsteemi põhjapoolses osas, kus oosiga on liitunud ka mõhnastikud. Pahnimäe loodekagusuunaline pikkus oli algselt umbes 1,5 km, millest jääb Pahnimäe kaitsealale umbes 0,9 km loodeosast. Tähelepanuväärivaim on oosi kõrgem, umbes 0,4 km pikkune keskosa, mis jääb Pahnimäe kaitseala kaguossa. Selles osas ulatub pinnavormi suhteline kõrgus umbes 23 ja absoluutne kõrgus 100 meetrini ning järsemad on edela- ja lõunanõlv. Sellesse ossa jääb ka 3,5 ha ulatuses muinsuskaitse all olev arheoloogiamälestis Klodi Pahnimägi, mille kaitsevöönd on 50 m.

Pahnimäe kaitseala loodeossa jääb pinnavormi madalam ja laugem osa, kus suhteline kõrgus ulatub umbes 12 ja absoluutne kõrgus 87 meetrini. Kaitseala loodeosa läänepiiril on Veltsi ehitusliivakarjäär, mille kaeveluba kehtib kuni 26.10.2019 ja millest 0,04 ha ulatub kaitsealale. Veltsi karjäärist vahetult põhja pool asuva endise Pahnimäe karjääri ala (1,05 ha) ja lõuna pool asuva endise Veltsi karjääri ala (1,41 ha) on rekultiveeritud. Seega on Pahnimäe kaitseala loodepoolses osas pinnavorm madalam ja laugem ning seda on oluliselt muudetud varasemate ja praeguse kaevandamise käigus.

Pahnimäe oosi kagupoolne osa on umbes 0,6 km pikkuselt, mis jääb Pahnimäe kaitsealast välja, praeguseks peaaegu hävitatud. Suurema osa sellest alast hõlmab Asfaltbetooni kinnistu (katastritunnus 66201:001:0456, 8,73 ha, sihtotstarve tootmismaa), millel asub Lemminkäinen Eesti AS-i asfaltbetoonitehas.

Analüüsid ajaloolisi kaarte (alus: Maa-amet) võib öelda, et 1948. aastal oli Pahnimägi veel terviklik pinnavorm. 1961. aasta topokaardil on oosi kagu-, lääne- ja loodepoolses osas näha väikesemahulist kaevandust, mis on järk-järgult laienenud tänapäevastesse piiridesse. Neist loodepoolne karjääriala jääb Pahnimäe kaitseala piiresse ja on nüüdseks rekultiveeritud.

Kokkuvõttes hõlmab Pahnimägi kaitsealana vaid osa pinnavormist, umbes 0,9 km pikkuse lõigu kunagisest 1,5 km pikkusest oosist. Kaevandustööde tõttu on rikutud oosi kagu-, lääne- ja loodepoolne osa. Pahnimäel ei ole EELIS-e andmetel kaitsealuseid liike ja nende elupaiku või kõrge väärtusega kaitstavaid kooslusi, praegune ainus looduskaitsealine väärtus on pinnavorm. Kaevandustega on rikutud pinnavormi terviklikkus. Seega ei ole Pahnimäe riikliku kaitse all olemiseks looduskaitseaduse § 7 kohased eeldused piisavad. Oosi esinduslikum keskosa jääb suures osas arheoloogiamälestise Kloodi Pahnimäe ja selle kaitsevööndi alale, mis tagab selle säilimise.

Rakvere Vallimäe ja Pahnimäe kaitse alt välja arvamisel on lähtutud Pärändkoosluste Kaitse Ühingu eksperdi Kadri Tali 2008. aastal koostatud ekspertiisiaktist. Määruses käsitletavaid objekte on kaks. Rakvere Vallimäel asuvad kolm munitsipaalomandis olevat ja üks juriidilise isiku omandis olev kinnistu. Pahnimäel asuvad neli eraomandis olevat kinnistut, kaks Eesti Vabariigi omandis olevat kinnistut ja üks jätkuvalt riigi omandis olev maaüksus.

Rakvere Vallimägi ja Pahnimägi võeti kaitse alla looduse üksikobjektidena pinnavormide kaitseks, keskkonnaregistrisse on mõlemad objektid kantud kaitstava alana ning neile ei ole määratud üksikobjekti kaitsevööndit nagu sätestab looduskaitseaduse § 11 lõige 3 punkt 2. Looduskaitseaduse § 5 lõike 6 kohaselt on kaitstav looduse üksikobjekt teadusliku, esteetilise või ajaloolis-kultuurilise väärtusega elus või eluta loodusobjekt, nagu puu, allikas, rändrahn, juga, karestik, pank, astang, paljand, koobas, karst või nende rühm, mida kaitstakse käesoleva seaduse alusel. Nii Vallimägi kui ka Pahnimägi on pindalalised objektid, seetõttu käsitletakse määruse eelnõus neid kaitsealadena ning määrus kehtestatakse looduskaitseaduse § 10 lõike 1 alusel.

3. Menetluse kirjeldus

Vallimäe ja Pahnimäe kaitse alla võtmise otsuste kehtetuks tunnistamise teade avaldati 02.12.2014 üleriigilise levikuga ajalehes Päevaleht. Selles anti teada Lääne-Viru maakonnas asuvate loodusobjektide kaitse alla võtmise otsuste kehtetuks tunnistamise määruse eelnõu avalikust väljapanekust ajavahemikul 03.–17.12.2014 Keskkonnaameti Viru regiooni Rakvere kontoris ning Rakvere Linnavalitsuses ja Rakvere Vallavalitsuses. Samasisuline teade avaldati 28.11.2014 väljaandes Ametlikud Teadaanded ja 29.11.2014 maakonnalehes Virumaa Teataja. Eelnõu avalik arutelu toimus 19.12.2014 Keskkonnaameti Viru regiooni Rakvere kontoris.

Looduskaitseaduse § 9 kohase kaitse alla võtmise menetluse käigus saadeti viiele kinnisasja omanikule teade väljastustatega, millele oli lisatud määruse eelnõu ja seletuskiri. Rakvere Linnavalitsusele, Rakvere Vallavalitsusele, Lääne-Viru Maavalitsusele, Maanteeametile,

Muinsuskaitseametile ja Keskkonnainspeksioonile saadeti määruse eelnõu ja seletuskiri e-kirjaga.

Eelnõu avalikul arutelul, mis toimus 19.12.2014 Keskkonnaameti Viru regiooni Rakvere kontoris, osalesid kuus huvitatud isikut ja kolm Keskkonnaameti spetsialisti. Avaliku väljapaneku ajal laekus määruse eelnõu kohta kaks kirjalikku ettepanekut ja avalikul arutelul edastati üks kirjalik ettepanek.

Nr	Ettepaneku/vastuväite esitaja	Ettepanek/vastuväide	Keskkonnaameti seisukoht
1.	Taimi Parve	Edastati koopia pöördumisest Rakvere linnapea ja linnavolikogu poole, milles paluti linnavalitsuse seisukohta Vallimäe kaitse alt väljaarvamise kohta ning selgitusi Rakvere linna joogiveega varustamise kohta.	Vallimäest on looduskaitse all oosi kõrge põhjapoolne lagi pindalaga 10,9 ha. Eesti Looduse Infosüsteemi (EELIS) andmeil ei ole Vallimäel kaitsealuseid liike ja nende elupaiku või kaitstavaid kooslusi. Ainus looduskaitseväärus on jätkuvalt pinnavorm (oos), millest jääb kaitsealale vaid põhjapoolne osa, mitte pinnavorm tervikuna. Oosi kui pinnavormi säilimine on tagatud Vallimäe paiknemisega Rakvere vanalinna muinsuskaitsealal. Vallimäe kaitsealal EELIS-e andmetel allikaid ei esine ja oleme seisukohal, et 10,9 ha suuruse Vallimäe kaitseala looduskaitse all olemine ei ole tagatiseks linna joogiveega varustamisel. Peamine joogiveeallikas on põhjavesi, seega joogiveega varustamise tagamisel on oluline põhjavee kaitse.
2.	MTÜ Juhan Kunderi Selts	1. Jätta pinnavormina kaitse alla võetud Vallimägi ka edaspidi riikliku looduskaitse alla. 2. Võtta kaitse alla ka Vallimäe nõlva alt algavad allikad, mis oleksid kriisiolukorras Rakvere linna elanikele võimalikuks joogivee turvareserviks. 3. Jätta alles nõlvadel kasvav puistu, et takistada oosi varisemist, mitmekesistada puistut ja istutada sinna puid juurde, hooldada nõlvadel kasvavat niidutaimestikku.	1. Vallimäel ei ole kaitsealuseid liike ja nende elupaiku või kooslusi, praegune ainus looduskaitseväärus on jätkuvalt pinnavorm (oos), mille riikliku kaitse all olemiseks ei ole eeldused piisavad. Oosi kui pinnavormi säilimine on tagatud Vallimäe paiknemisega Rakvere vanalinna muinsuskaitsealal. 2. Vallimäe looduskaitse all oleval osal allikaid ei ole ja objekti looduskaitse all olemine ei ole tagatiseks linna joogiveega varustamisel. Küll aga väljub Vallimäe jalamilt allikatena

			<p>põhjavesi, mis saab toite Pandivere kõrgustikust, kus põhjaveearu täienemist soodustab piirkonna sademerohkus.</p> <p>3. Vallimäel ei esine märkimisväärset puistut. Idanõlval kasvav puistu asub Laia tänava kinnistute eramaadel, mis piirnevad loodusobjektiga. Maa korrashoiu, puistu hooldamise ja murualade niitmise õigus ja kohustus on eelkõige maaomanikel. Raied Rakvere linnas on reguleeritud linnavolikogu 26.02.2014. a määrusega nr 4 „Raieloa andmise tingimused ja kord”.</p>
3.	Rakvere Linnavolikogu	Pikendada Vallimäe kaitse alt võtmise menetluse vastuväidete ja ettepanekute esitamise tähtaega ning määrata uueks tähtpäevaks 30.01.2015.	Ettepanekuga arvestati ning tähtaegsid pikendati. Objektide kaitse alla võtmise otsuste kehtetuks tunnistamise määruse eelnõule korraldati poolte kokkuleppel teine avalik väljapanek ajavahemikul 05.–19.01.2015 ning avalik arutelu 22.01.2015 Keskkonnaameti Rakvere kontoris.

Rakvere Vallimäe ja Pahnimäe kaitse alla võtmise otsuste kehtetuks tunnistamise uus teade avaldati 03.01.2015 üleriigilise levikuga ajalehes Päevaleht. Selles anti teada Lääne-Viru maakonnas asuvate loodusobjektide kaitse alla võtmise otsuste kehtetuks tunnistamise määruse eelnõu uuest avalikust väljapanekust 05.–19.01.2015 Keskkonnaameti Viru regiooni Rakvere kontoris ning Rakvere Linnavalitsuses ja Rakvere Vallavalitsuses. Samasisuline teade avaldati 29.12.2014 väljaandes Ametlikud Teadaanded ja 03.01.2015 maakonnalehes Virumaa Teataja. Eelnõu avalik arutelu toimus 22.01.2015 Keskkonnaameti Viru regiooni Rakvere kontoris.

Looduskaitseaduse § 9 kohase kaitse alla võtmise menetluse käigus saadeti viiele kinnisasja omanikule uus teade väljastusteatega, millele oli lisatud määruse eelnõu ja seletuskiri. Rakvere Linnavalitsusele, Rakvere Vallavalitsusele, Lääne-Viru Maavalitsusele, Maanteeametile, Muinsuskaitseametile ja Keskkonnainspeksioonile saadeti määruse eelnõu ja seletuskiri e-kirjaga.

Eelnõu avalikul arutelul, mis toimus 22.01.2015 Keskkonnaameti Viru regiooni Rakvere kontoris, osalesid üheksa huvitatud isikut ja kolm Keskkonnaameti spetsialisti. Avaliku väljapaneku ajal laekus määruse eelnõu kohta kaks kirjalikku ettepanekut ja avalikul arutelul esitati kolm suulist ettepanekut, millele Keskkonnaamet vastas kirjalikult.

Nr.	Ettepaneku/ vastuväite esitaja	Ettepanek/vastuväide	Keskkonnaameti seisukoht
1.	Gunnar Pajos	<p>1. Muinsuskaitseala ei kata rohkem kui 18% Pahnimäe looduskaitsealast, mingit analoogiat Rakvere Vallimäe muinsuskaitsealaga ei ole.</p> <p>2. Pahnimäe kohta tuleb teha uus ekspertiis, praegune hindab vaid botaanilist osa.</p> <p>3. Peale loodus- ja muinsuskaitsealade väärtuste on Pahnimäel lisaväärtused vaba aja veetmise, spordi ja turismi osas. Rajada loodus- ja matkarada Kloodi linnamäelt piki vallseljaku harja. Puuduvad objekti viidad.</p>	<p>1. Arheoloogiamälestise Kloodi Pahnimägi muinsuskaitsealal olev pindala on 3,5 ha, mälestis paikneb vallseljaku lõunapoolses osas ja moodustab 19,4% kaitseala pindalast. Mälestisel on 50 m kaitsevöönd.</p> <p>2. Keskkonnaamet ei pea vajalikuks Pahnimäe maastikuväärtuste (pinnavormide) hindamiseks täiendava ekspertiisi tellimist. Amet leiab, et Kadri Tali koostatud ekspertiis ning Keskkonnaameti poolt esitaud ala geoloogiline hinnang on piisavad ala kaitse alt välja arvamiseks. Pahnimäe loodekagusuunaline pikkus on umbes 1,5 km, millest jääb Pahnimäe kaitsealale umbes 0,9 km loodeosa. Kaitseala loodepoolne osa on muutunud varasemate ja praeguse kaevandamise tagajärjel, oosi kagupoolne osa on umbes 0,6 km pikkuselt praeguseks peaaegu hävitatud. Suurema osa sellest alast hõlmab Lemminkäinen Eesti AS-i asfaltbetoonitehas. Pahnimäe kui pinnavormi riikliku kaitse all olemiseks ei ole looduskaitseaduse § 7 kohased eeldused piisavad, kuna kaevandustega on rikutud selle terviklikkus.</p> <p>3. Keskkonnaamet ei ole kavandanud Pahnimäele rajada loodus- või matkaradu ning Rakvere valla üldplaneeringus ei ole tehtud ettepanekut Pahnimäele matkaraja rajamiseks. Muinsuskaitse all olevale Kloodi linnamäele suunav viit on paigaldatud Rakvere–Haljala maantee teemaale.</p>
2.	Ilme Post, Maia Simkin MTÜ Juhan Kunderi Selts	Mitte arvata Vallimäe ja Pahnimäe looduskaitse alt välja.	Vallimäest on looduskaitse all oosi kõrge põhjapoolne lagi pindalaga 10,9 ha. Eesti Looduse Infosüsteemi (EELIS) andmetel ei ole Vallimäel

			<p>kaitsealuseid liike ja nende elupaiku või kaitstavaid kooslusi (loodusdirektiivi elupaiku). Ainus looduskaitsealine väärtus on jätkuvalt pinnavorm (oos), millest jääb kaitsealale vaid põhjapoolne osa, mitte pinnavorm tervikuna. Ala on tugeva inimõjuga: kaitsealale jäävasse ossa on lisaks ajaloolisele linnusele rajatud laululava. Seega ei ole riikliku looduskaitse all olemiseks eeldused piisavad: puuduvad kaitsealused liigid ja nende elupaigad, kaitsealale jääb oosist vaid põhjapoolse osa lagi koos ühe nõlvaga, seega jääb oos valdavas osas kaitsealast välja ja on suure inimõjuga (ehitustegevus). Oosi kui pinnavormi säilimine Vallimäe kaitseala piires ja ajaloolis-kultuurilise väärtusega linnuse kaitse on tagatud Vallimäe paiknemisega Rakvere vanalinna muinsuskaitsealal.</p> <p>Pahnimäe asub Koeravere-Rakvere-Pahnimäe ja Paasvere-Mõdriku oossüsteemi põhjapoolses osas, kus oosiga on liitunud ka mõhnastikud. Pahnimäe loode-kagusuunaline pikkus on umbes 1,5 km, millest jääb Pahnimäe kaitsealale umbes 0,9 km loodeosa. Oosi keskosas 3,5 ha ulatuses asub arheoloogiamälestis Kloodi Pahnimägi, millel on 50-meetrine kaitsevöönd. Kaitseala loodepoolne osa on muutunud varasemate ja praeguse kaevandamise tagajärjel, oosi kagupoolne osa umbes 0,6 km pikkuselt on nüüdseks peaaegu hävitatud. Suurema osa sellest alast hõlmab Lemminkäinen Eesti AS-i asfaltbetoonitehas. Pahnimäe kui pinnavormi riikliku kaitse all olemiseks ei ole looduskaitseaduse § 7 kohased eeldused piisavad, kuna kaevandustega on rikutud selle terviklikkus. Lääne-Viru</p>
--	--	--	--

			<p>maakonnaplaneeringu kohaselt kuulub Pahnimägi roheline võrgustiku K3 rohekoridori hulka, mida on kajastatud ka 2010. aastal koostatud Rakvere valla üldplaneeringus. Rakvere valla üldplaneering sätestab meetmetena looduslike pinnavormide säilitamise rohevõrgustikus ja olemasolevate looduslike alade säilitamise rohekoridorides.</p> <p>Looduskaitseaduse § 4 lõike 7 kohaselt võib kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstavaks loodusobjektiks olla maastik, väärtuslik põllumaa, väärtuslik looduskooslus, maastiku üksikelement, park, haljasala või haljastuse üksikelement, mis ei ole kaitse alla võetud kaitstava looduse üksikobjektina ega paikne kaitsealal. Loodusobjekti kohaliku kaitse alla võtmise menetluse algatab ja viib läbi kohalik omavalitsus looduskaitseaduse § 9 sätestatud nõuete kohaselt. Kui loodusobjekt võetakse kohaliku omavalitsuse tasandil kaitse alla planeeringu alusel, siis §-s 9 sätestatud nõudeid ei kohaldata. Looduskaitseaduse § 8 kohaselt on igäühel õigus esitada kaitse alla võtmise algatajale ettepanek loodusobjekti kaitse alla võtmiseks.</p>
3.	Rakvere Vallavalitsus	Mitte arvata Vallimäge ja Pahnimäge looduskaitse alt välja.	Keskkonnaameti vastuse sisu kajastub tabeli punktis 2.
4.	Kalle Suuroja	<p>1. Mitte arvata Vallimäge ja Pahnimäge looduskaitse alt välja.</p> <p>2. Ettepanek laiendada kaitseala Vinni Kõrgemäe ja Jupri mäe osas.</p>	<p>1. Keskkonnaameti vastuse sisu kajastub tabeli punktis 2.</p> <p>2. Vinni Kõrgemägi paikneb Rakvere-Koeravere oosistiku põhjaosas ning on ligikaudu kilomeetripikkune, vallseljakute lõigud oosistikus on 20 kuni 100 m laiused. Osaliselt on tegemist juba kaevandatud alaga, kruusa ja liiva kaevandamine jätkub ka lähema kümne aasta jooksul (kaevandamisload kehtivad kuni 2023. aastani). Maastikulist väärtust vähendab oluliselt ettepanekualal</p>

			<p>juba kaevandusega rikutud alad. Metsateatise on väljastatud valdavale osale ettepanekuala metsamaast. Keskkonnaamet on selgitanud, et ettepanekualal ei ole looduskaitsealast aspektist (maastik, loodusdirektiivi elupaigad, kaitsealuste liikide olemasolu) piisavat väärtust riiklikul tasandil kaitseala moodustamiseks. Kohalikul tasandil on väärtusteks maastik ja käesoleval ajal hoolduseta umbes 18 ha suurune liigirikas niiduala.</p>
5.	Taimi Parve	<p>Vallimägi koos allikatega vajab seaduslikku kaitset, allikad on linna joogivee võimalik turvavaru. Tähelepanu juhtimine Rakvere linna joogivee kvaliteedile.</p>	<p>Koostatud on Rakvere linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukava aastateks 2014–2025. Töös on esitatud veebilanss ja perspektiivne veevajadus, mis tagatakse joogiveena põhjaveest. Töös analüüsitakse Rakvere linna veevõrgu rajamist, millega tagatakse tarbijale joogiveega varustamine. Eesti põhjavee radioaktiivsuse seiret ja uuringuid on teinud peamiselt OÜ Eesti Geoloogiakeskus. Looduslike radioaktiivsete ainete peamiseks allikaks loetakse kristalse aluskorra kivimeid, kus lasub kambriumvendi veekompleks. Radioaktiivsete ainete sisaldus põhjavees sõltub vettandvate kivimite radioaktiivsusest. Eesti Vabariigis ei ole radooni sisaldus joogivees normeeritud, kuid senised uuringud näitavad, et Euroopa Liidu uue joogiveedirektiiviga kehtestatavast viitetasemest 100 Bq/l (bekertelli liitris) on Eesti joogivee radoonisisaldus üle kümne korra väiksem.</p>

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Euroopa Liidu õigus ei reguleeri määruse eelnõus käsitletud küsimusi.

5. Määruse mõju ja rakendamiseks vajalikud kulutused

Maamaksuseaduse § 4 lõike 2 kohaselt makstakse looduskaitseaduse §-s 31 sätestatud piiranguvööndi maalt maamaksu vastavalt 50% maamaksumäärast. Sellega korrigeeritakse valdade eelarvesse laekuva ja riigieelarvest kompenseerimist vajava maamaksu suurust. Kuna määrusega arvatakse nimetatud objektid kaitse alt välja, siis määruse jõustumisele järgneva aasta 1. jaanuarist alates hakkavad nende kinnistute omanikud maamaksu maksma vastavalt üldisele korrale. Rakvere linna eelarvet Vallimäe looduskaitse alt väljaarvamine ei muuda. Rakvere valla eelarvesse lisanduv maamaks jääb alla 20 euro ega mõjuta oluliselt valla tulubaasi.

Määruse jõustumisel puudub oluline mõju loodus- ja elukeskkonnale, kaitstavate liikide ja elupaikade seisund ei muutu, samuti puudub mõju sotsiaalvaldkonnale, riiklikule julgeolekule, majandusele, regionaalarengule ning riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele. Määruse jõustumine ei puuduta rahvusvaheliste kohustuste täitmist ega too kaasa uute organisatsioonide moodustamist.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

7. Määruse vaidlustamine

Määruse üldkorraldusele ehk haldusakti tunnustele vastavat osa on võimalik vaidlustada, esitades halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras kaebuse halduskohtusse. Määruses on üldkorralduse regulatsioon suunatud asja (kinnistu) avalik-õigusliku seisundi muutmisele, hõlmates eelkõige asja kasutamist ja käsutamist reguleerivaid sätteid. Seega vastavad määruses üldkorralduse tunnustele sätted, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused on konkreetse kinnisasjaga tihedalt seotud ning puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist. Halduskohtumenetluse seadustiku § 46 lõike 1 kohaselt võib tühistamiskaebuse esitada 30 päeva jooksul kaebajale haldusakti teatavaks tegemisest arvates ja sama paragrahvi lõike 5 kohaselt kaebuse haldusakti õigusvastasuse kindlakstegemiseks kolme aasta jooksul haldusakti andmisest arvates.

8. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu on kooskõlastatud teiste ministeeriumidega eelnõude infosüsteemi EIS kaudu. Kõik ministeeriumid kooskõlastasid eelnõu vaikimisi. Vabariigi Valitsuse reglemendi § 7 lõike 4 kohaselt, kui kooskõlastaja ei ole sama paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud tähtaja jooksul eelnõu kooskõlastanud või jätnud seda põhjendamatult kooskõlastamata, loetakse eelnõu kooskõlastatuks. Lisaks kooskõlastas Muinsuskaitseamet määruse eelnõu oma 09.09.2015 kirjaga nr 1.1-7/2061-1 märkusteta.

Marko Pomerants
Keskkonnaminister